

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Haridus- ja teadusminister
määrus
terviktekst
22.02.2013
06.05.2013
RT I, 19.02.2013, 17

Tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

Vastu võetud 17.09.2010 nr 59

RT I 2010, 67, 502

jõustumine 25.09.2010

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
06.04.2011	RT I, 12.04.2011, 2	15.04.2011, rakendatakse 1.01.2011
20.02.2012	RT I, 23.02.2012, 1	26.02.2012
25.05.2012	RT I, 31.05.2012, 5	03.06.2012, osaliselt 01.09.2012 ja 01.09.2013
10.09.2012	RT I, 13.09.2012, 1	16.09.2012
15.02.2013	RT I, 19.02.2013, 15	22.02.2013

Määrus kehtestatakse "Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse" § 30 lõike 2, § 31 lõike 2 ja § 34 lõike 3 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse:

- 1) põhikooli lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord;
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]
- 2) gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord;
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]
- 3) tasemetööde õppeained, vormid ja aeg, tasemetööde ettevalmistamise, koostamise, läbiviimise ja hindamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimused ja kord.

2. peatükk TASEMETÖÖD

§ 2. Üldnõuded tasemetööle

- (1) Tasemetööga kontrollitakse kooliastme lõpetamiseks vajalike õpitulemuste omandatust.

(2) Tasemetöö ülesannete koostamisel lähtutakse riikliku õppekava õppe- ja kasvatusesmärkidest, pädevustest ning ainekavas määratud kooliastme nõutavatest õpitulemustest.

§ 3. Tasemetööde läbiviimise aeg, klass ja õppeained

(1) Tasemetööd viiakse läbi neljandal õppeveerandil:

- 1) 3. klassis kahes õppeaines (eesti õppekeelega koolis eesti keeles ja matemaatikas; muu õppekeelega koolis vene keeles või eesti keeles teise keelena ja matemaatikas);
 - 2) 6. klassis kolmes õppeaines (eesti õppekeelega koolis eesti keeles, matemaatikas ja mõnes muus õppeaines; muu õppekeelega koolis vene keeles või eesti keeles teise keelena, matemaatikas ja mõnes muus õppeaines).
- [RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(2) Tasemetööde toimumise ajad ja vormid määrab haridus- ja teadusminister tasemetöödele eelneva õppeaasta 25. maiks, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul.

(3) 6. klassi kolmanda tasemetöö õppeaine ja vormi määrab haridus- ja teadusminister hiljemalt tasemetöö toimumise õppeaasta 15. märtsiks.

§ 4. Tasemetööde ettevalmistamine, koostamine ja läbiviimine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium või riigi sihtasutus, kes on sõlminud Haridus- ja Teadusministeeriumiga halduslepingu (edaspidi *eksameid korraldav asutus*), koostab lähtuvalt riikliku õppekava eesmärkidest ja nõutavatest õpitulemustest tasemetöö ülesanded ja läbiviimisjuhendi.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Tasemetööde läbiviimisel võib valimi koostamisel kasutada kahte moodust:

- 1) tasemetöö sooritab esinduslik valim (vähemalt 5%) vastava klassi õpilastest;
- 2) tasemetöö sooritavad kõik vastava klassi õpilased.

(3) Eksameid korraldav asutus teeb üks nädal enne tasemetöö toimumist maavalitsustele posti teel või elektrooniliselt teatavaks, milliste koolide õpilased kuuluvad valimisse.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(4) Kõikidele koolidele, kelle õpilased kuuluvad valimisse, valmistab eksameid korraldav asutus ette tasemetöömaterjalide paketi, mis koosneb tasemetöö ülesannetest, hindamisjuhendist, läbiviimisjuhendist ning küsimustikust õpetajale. Eksameid korraldav asutus toimetab tasemetöö materjalid koolidesse maavalitsuste vahendusel.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Eksameid korraldava asutuse ja riikliku järelevalve esindajal on õigus viibida tasemetöö läbiviimise ruumis.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 5. Tasemetööde tiitellehe täitmine ja tasemetöö hindamine

(1) Tasemetöö tiitellehele märgib õpetaja õpilase jooksva õppeaasta kokkuvõtavad hinded selles õppeaines.

(2) Individuaalse õppekava järgi õppiva õpilase tasemetööle tehakse märke «Õpib individuaalse õppekava järgi».

(3) Tasemetöö tiitellehele märgitakse õpilase isikukood.

(4) Tasemetöid parandab ja hindab kooli õpetaja tasemetöö hindamisjuhendi alusel.

(5) Hindamisjuhendi koostab eksameid korraldav asutus.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 6. Tasemetööde tulemuste analüüs ja järelused

(1) Parandatud ja hinnatud tasemetööd ning õpetaja vastused küsimustikule edastab kool eksameid korraldavale asutusele viie päeva jooksul pärast tasemetöö toimumist.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Tasemetööde tulemuste analüüsi korraldab eksameid korraldav asutus.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(3) Analüüsitakse valimi kõiki töid.

(4) Tasemetööde tulemusi analüüsitakse järgmistest aspektidest:

- 1) töö eesmärgid ja põhiandmed (kontrollitud pädevused, töö osad, ülesannete arv, iga ülesande osakaal, hindamiskriteeriumid);
- 2) andmed õpilaste ja koolide kohta (kooli õppekeel, asukoht: suurlinnad–linnad–maakoolid; õpilase sugu);
- 3) hinnang tööde hindamisele – kui täpselt on järgitud hindamisjuhendit;

4) tasemetöö tulemused: üldine keskmine tulemus protsentides, kõrgeim tulemus protsentides, madalaim tulemus protsentides, ulatus (vahe kõrgeima ja madalaima tulemuse vahel), standardhälve; sama osade kohta; sama poiste ja tüdrukute kohta; sama eesti ja vene õppekeele koolide kohta; sama suurlinna-, linna- ja maakoolide kohta; tasemetöö üldine sobivus: tulemuste jaotuskõver; tasemetöö osade omavaheline korrelatsioon, osade korrelatsioon terviktööga;

5) tasemetöö kvaliteedi näitajad: üksikküsimuste eristusjõud, ebakvaliteetsete üksikküsimuste osakaal, tasemetöö sisemine ühtlus (reliaablus, mõõtmisviga); tasemetöö vastavus koostamissooetele; võrdlus eelmiste aastate tulemustega (nii terviktöö kui ka osade kohta);

6) korrelatsioon kokkuvõtivate hinnetega;

7) võrdlus eelmiste aastate tasemetööde tulemustega (nii terviktöö kui ka osade kohta, nii sisuliselt kui ka statistiliselt);

8) tagasiside tasemetöö kohta: õpetajate hinnang tasemetööle kui tervikule, üksikülesannetele, hindamisjuhendile.

(5) Tasemetööde tulemuste analüüsid avaldab eksameid korraldav asutus kodulehel järgmise õppeaasta esimese õppeveerandi jooksul. Valimisse kuulunud kooli analüüsi sisulises osas ei nimetata.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(6) Tasemetööde tulemuste analüüsid, statistilised näitajad kooliti ning aruande tasemetööde kvaliteedinäitajate kohta esitab eksameid korraldav asutus Haridus- ja Teadusministeeriumile tasemetööde läbiviimise aasta 10. detsembriks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

3. peatükk

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAMID

1. jagu

Üldsätted

§ 7. Põhikooli lõpueksamite eesmärgid ja vormid

(1) Põhikooli lõpueksamite eesmärgid on:

- 1) hinnata riiklikes õppekavades määratletud õpitulemuste saavutatust eksamiainetes;
- 2) saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
- 3) suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid.

(2) Põhikooli lõpueksam võib olla:

- 1) kirjalik;
- 2) kirjalik ja suuline;
- 3) suuline;
- 4) praktiline töö.

(3) Kui õpilasel ei ole tema hariduslikest või tervislikest erivajadustest tingituna võimalik sooritada põhikooli lõpueksamit või eksamiosa ettenähtud vormis, siis sooritab ta eksami ühtse põhikooli lõpueksami puhul eksameid korraldava asutuse ja koolieksami puhul kooli direktoriga kooskõlastatud vormis.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 8. Põhikooli lõpueksamite sooritamine

(1) Põhikooli lõpueksamid on põhikooli ühtsete ülesannetega eksamid (edaspidi *ühtne põhikooli lõpueksam*) ja kooli kinnitatud materjalidega põhikooli koolieksamid (edaspidi *põhikooli koolieksamid*).

(2) Põhikooli riikliku õppekava järgi õppiv põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel (viimasel õppeaastal) järgmised ühtsed põhikooli lõpueksamid:

- 1) eesti keele eksam;
- 2) matemaatikaeksam;
- 3) õpilase valikul eksam „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 30 lõike 4 alusel ministri määrusega kehtestatud õppeainete hulgast (edaspidi *valikeksam*).

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 03.06.2012]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud valikeksami saab teha õppeaines, mida õpilane on kooli õppekava järgi õppinud. Õpilase soovil ja kooli nõusolekul võib sooritada eksami ka õppeaines, mida õpilane ei ole koolis õppinud.

(3¹) Õppeaines, kus nõustamiskomisjoni soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami asemel sooritada koolieksami. Sellisel juhul lähtub kooli eksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatust.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(4) Lihtsustatud õppel olev põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel järgmised koolieksamid:

- 1) eesti keele eksam;
- 2) matemaatikaeksam;
- 3) kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine eksam.

(5) Lõike 4 punktis 3 nimetatud eksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

(6) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul võib käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 või lõike 4 punktis 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.

(7) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele kui teise keele eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse käesoleva määruse §-des 20–22 sätestatust.

(8) Põhikooli eesti keele teise keelena eksam on ühitatud eesti keele tasemeeksamiga.

(9) Ühtsete põhikooli lõpueksamite, välja arvatud võõrkeelte lõpueksamite sooritamise keeled on eesti keel, vene keel (vene õppekeelega koolis või klassis) ja viipekeel. Teiste keelte kasutamisel tagab kooli pidaja ühtsete põhikooli lõpueksamite tõlkimis- ja hindamiskulude finantseerimise. Eesti keelest erineva õppekeelega kooli või klassi lõpetajal on õigus sooritada matemaatika, bioloogia, keemia, füüsika, geograafia, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse põhikooli lõpueksami eesti keeles.

§ 9. Põhikooli lõpueksamikomisjonid

(1) Põhikooli lõpueksami korraldamise eest vastutab vastava õppeaine põhikooli lõpueksamikomisjon. Lõpueksamikomisjonid moodustab kooli direktor käskkirjaga hiljemalt kaks nädalat enne põhikooli lõpueksamite algust.

(2) Põhikooli lõpueksamikomisjon on vähemalt kolmeliikmeline. Kui põhikooli lõpueksami sooritab korraga enam kui 60 eksaminandi, on lõpueksamikomisjonis vähemalt üks liige iga 20 eksaminandi kohta.

(3) Lõpueksamikomisjoni esimees on üldjuhul kooli direktor, liikmed üldjuhul õppeaine õpetajad. Kooli direktor võib lõpueksamikomisjoni esimeheks määrata õppealajuhataja või õpetaja.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 03.06.2012]

(4) Lõpueksamikomisjoni esimeheks ei või olla eksamineeritava klassi lõpueksami õppeaine õpetaja.

§ 10. Korduseksamite korraldamine

(1) Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal või eksamiplaanis ette nähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel (näiteks osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel) või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne oli «nõrk» või «puudulik», sooritab korduseksami koolieksamina.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(2) Korduseksam sooritatakse kooli direktori poolt määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

§ 11. Põhikooli lõpueksamitööde säilitamine

(1) Haridus- ja Teadusministeeriumil ning eksameid korraldaval asutusel on õigus kasutada lõpueksamitöid ning võimaldada lõpueksamitööde kasutamist uurimus- ja teadustöös eksamitulemuste kohta teabe saamiseks ja analüüsimiseks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Põhikooli lõpueksamitöid säilitatakse koolis või eksameid korraldavas asutuses (välishindamise valimisse kuulunud eksamitöid) kolm aastat.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

2. jagu

Ühtsete põhikooli lõpueksamite ettevalmistamine, läbiviimine ja tulemuste analüüsimine ning eksamitööde koostamine ja hindamine

§ 12. Üldnõuded ühtse põhikooli lõpueksami eksamitööle

(1) Ühtse põhikooli lõpueksamiga kontrollitakse riiklikus õppekavas põhikooli lõpetamiseks vajalike õpitulemuste omandatust.

(2) Põhikooli lõpueksamitöö koostamisel lähtutakse riikliku õppekava õppe- ja kasvatuseesmärkidest, pädevustest ning ainekavas määratud III kooliastme nõutavatest õpitulemustest.

§ 13. Ühtsete põhikooli lõpueksamite ettevalmistamine

(1) Ühtse põhikooli lõpueksamitöö ülesanded ning ühtse põhikooli lõpueksami läbiviimise ja hindamise juhendi töötab välja vastava õppeaine ühtseid põhikooli lõpueksameid ettevalmistav komisjon, arvestades käesolevas määruses sätestatud. Ühtseid põhikooli lõpueksameid ettevalmistavad komisjonid moodustab ja nende töökorra kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga.

(2) Eksamiülesannete raskusastet ja kvaliteeti kontrollitakse eeltestimisega.

(3) Lõpueksamitöö koostamisprotseduuri kohustuslikud etapid on:

- 1) ülesannete koostamine;
- 2) ülesannete valimine ja modereerimine eeltestiks;
- 3) eeltesti koostamine, korrektuur, paljundamine;
- 4) eeltestimine koolides;
- 5) eeltesti tööde hindamine;
- 6) eeltesti ja selle tulemuste analüüsimine;
- 7) kvaliteetsete ja raskuselt sobivate ülesannete valimine ülesannete panka;
- 8) lõpueksamitöö koostamine ülesannete panga põhjal, korrektuur, paljundamine.

(4) Eksameid korraldav asutus valmistab ette lõpueksami materjalide paketi, mis koosneb eksamiülesannetest, hindamisjuhendist ja küsimustikust õpetajale.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Eksameid korraldav asutus toimetab lõpueksamitöö materjalid koolidesse maavalitsuste vahendusel või teeb need koolidele kättesaadavaks elektroonilisel teel.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 14. Ühtsele põhikooli lõpueksamile registreerimine

(1) Põhikoolilõpetaja teatab koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks õppeaine, milles ta soovib sellel õppeaastal sooritada valikeksami.

(2) Põhikoolilõpetaja, kes soovib sooritada «Eesti Vabariigi põhiseaduse» ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami ühiskonnaõpetuse ühtse põhikooli lõpueksami lisana, teavitab sellest kooli hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

(3) Eksamimaterjalide saamiseks täidavad koolid Eesti Hariduse Infosüsteemis hiljemalt jooksva õppeaasta 5. veebruariks eksamimaterjalide tellimisvormi.

(4) Koolid teavitavad hiljemalt jooksva õppeaasta 5. veebruariks eksameid korraldavat asutust kirjalikult erivajadustega põhikoolilõpetajate eksamineerimiseks vajalikest eritingimustest. Eritingimuste loetelu on sätestatud käesoleva määruse § 16 lõigetes 1¹ ja 1².
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Koolid teavad hiljemalt jooksva õppeaasta 5. veebruariks eksameid korraldavat asutust kirjalikult õpilaste nimed ja isikukoodid, kes:

- 1) sooritavad eesti keele teise keelena eksami;
- 2) soovivad sooritada ühiskonnaõpetuse ühtse põhikooli lõpueksami lisana «Eesti Vabariigi põhiseaduse» ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 15. Välisvaatleja

(1) Eesti keele teise keelena eksami sooritamisel ning «Eesti Vabariigi põhiseaduse» ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami sooritamisel ühiskonnaõpetuse ühtse põhikooli lõpueksami lisana peab eksamil lisaks lõpueksamikomisjonile olema välisvaatleja.

(2) Välisvaatleja on eksameid korraldava asutuse direktori käskkirjaga kinnitatud isik, kelle ülesanne on jälgida eksamikorrast kinnipidamist.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 16. Ühtsete põhikooli lõpueksamite läbiviimine

(1) Ühtse põhikooli lõpueksami kirjalikud osad algavad kell 10.00 ning eksamiks antakse aega kaks kuni kolm astronoomilist tundi. Eksami sooritamiseks antav aeg ning eksami korraldus, sealhulgas eksamiosad, suuliste osade puhul nende algusajad, vaheajad, lubatud abivahendid ja muu taoline, sätestatakse vastava õppeaine ühtse põhikooli lõpueksami läbiviimise juhendis.

(1¹) Kooli direktor võib eksameid korraldavat asutust eelnevalt informeerides võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:

- 1) lisaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 2) eksami läbiviimist eraldi ruumis;
- 3) puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 4) arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (spelleri) kasutamisetä õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
- 5) vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
- 6) nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
- 7) kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalike juhtnõuandite andmist;
- 8) õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivahendid jms) kasutamist;
- 9) õpiraskustega õpilasele töökorralduste ja eksamiülesannete teksti täpsemat lahtikirjutamist, ümberstruktureerimist või suulist selgitamist;
- 10) spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist;
- 11) kuulmispuudega õpilasele viipekeele tõlgi kasutamist.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(1²) Eksameid korraldava asutuse eelneval nõusolekul võib direktor otsustada erivajadusega põhikoolilõpetajale järgmiste eritingimuste kohaldamise:

- 1) nägemispuudega õpilasele eksamitöö kirja suuruse muutmist või eksamitöö punktikirjas koostamist;
- 2) kuulmispuudega õpilasele eksamitöö ettevalmistamist ja läbiviimist ilma kuulamis- ja suulise osata.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(1³) Juhul kui õpilase erivajadusest tulenevalt on vaja kohaldada eksamineerimiseks käesoleva paragrahvi lõigetes 1¹ ja 1² nimetatava eritingimust, kooskõlastab kool vajaliku eritingimuse eksameid korraldava asutusega.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(1⁴) Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös III kooliastme vältel ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on tehtud märge Eesti Hariduse Infosüsteemi

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(2) Kooli direktor tagab:

- 1)ksamimaterjalide pakettide õigeaegse kooli jõudmise ja nende konfidentsiaalsuse;
- 2) vajadusel kooli pitseriga varustatud mustandilehed eksamiteks.

(3) Kirjalik eksam viiakse läbi ruumis, kus eksaminandid saavad istuda ühekaupa ja üksteist häirimata.

(4) Eksamimaterjalide paketele on märgitud:

- 1) eksami õppeaine nimetus;
- 2) eksami toimumise kuupäev ja paketi avamise kellaaeg;
- 3) eksamitööde eksemplaride arv.

(5) Eksamimaterjalide pakettis on:

- 1) eksamitööde eksemplarid eksaminandidele ja üks eksemplar lõpueksamikomisjonile;
- 2) eksamitöö läbiviimisjuhend (vastavalt vajadusele).

(6) Eksamimaterjalide paketi avab lõpueksamikomisjon paketele märgitud kuupäeval 15 minutit enne eksami algust.

(7) Lõpueksamikomisjoni esimees teavitab viivitamatult eksameid korraldavat asutust, kui:

- 1)ksamimaterjalide pakett on avatud enne paketele märgitud kellaaega;

- 2) eksamimaterjalide pakett on transportimisel märgatavalt kannatada saanud;
3) kahtluse alla on seatud eksamimaterjalide konfidentsiaalsus.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(8) Konfidentsiaalsusnõude rikkumise avastamisel teavitab lõpueksamikomisjoni esimees sellest viivitamatult eksameid korraldavat asutust. Eksameid korraldava asutuse direktor teavitab vajadusel konfidentsiaalsusnõude rikkumisest haridus- ja teadusministrit, kes võib põhjendatud asjaoludel lükata eksami toimumise edasi. Uus eksam toimub hiljemalt neljandal päeval pärast eksamiperioodi lõppu.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(9) Enne eksami algust lõpueksamikomisjon:

- 1) tutvustab eksaminandidele eksami toimumise korda;
- 2) juhib eksaminandide tähelepanu eksamitöö sooritamise juhistele;
- 3) hoiatab eksaminande, et eksamil kõrvalise abi kasutamisel või mahakirjutamisel eksamitulemus tunnistatakse kehtetuks;
- 4) jagab kirjalikud eksamitööd eksaminandidele.

(10) Lõpueksamikomisjon kindlustab, et eksaminandid:

- 1) istuvad eksami ajal ühekaupa;
- 2) sooritavad eksami käesoleva korra ja eksamitöö tiitellehel olevate juhiste kohaselt;
- 3) kasutavad eksamil ainult vastava õppeaine eksami läbiviimise juhendis lubatud töövahendeid;
- 4) alustavad kirjaliku eksamitöö sooritamist üheaegselt;
- 5) lõpetavad eksamitöö sooritamise ettenähtud ajal;
- 6) ei kasuta eksamil kõrvalist abi ega kirjuta maha.

(11) Eksaminand lubatakseksamile, kui ta ei ole hilenud rohkem kui pool tundi ja tal on hilinemiseks lõpueksamikomisjoni poolt mõjuvaks loetud põhjus.

(12) Eksamile hilenud eksaminandile võimaldatakse tööks täisaeg, tema tööle märgitakse aeg, millal ta alustas eksami sooritamist.

(13) Lõpueksamikomisjoni liige ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, välja arvatud vältimatu vajaduse korral.

(14) Eksaminand ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, v.a vältimatu vajaduse korral. Eksamiruumist eemalviibimise ajaks annab eksaminand oma eksamitöö lõpueksamikomisjonile, kes märgib eksamitööle eksaminandi eksamiruumist lahkumise ja sinna tagasituleku aja.

(15) Eesti keele teise keelena eksami ning «Eesti Vabariigi põhiseaduse» ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami sooritamisel ühiskonnaõpetuse eksami lisana vastutab lõpueksamikomisjoni esimees eksameid korraldavas asutusse tagasisaadetava paketi koostamise ja turvaümbriku sulgemise eest.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(16) Lõpueksamite suulised osad salvestatakse.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(17) Põhikoolilõpetaja, kellel ei ole võimalik mõjuvatel põhjustel (näiteks haigestumine, osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel) sooritada ühtset põhikooli lõpueksami või koolieksami eksamiperioodil ettenähtud ajal, sooritab koolieksami kooli direktori poolt määratud ajal hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

(18) Eksameid korraldaval asutusel ja riikliku järelevalve esindajal on õigus viibida ühtse põhikooli lõpueksami läbiviimise ruumis.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 17. Ühtsete põhikooli lõpueksamite hindamine

(1) Ühtsete põhikooli lõpueksamite töid hindab lõpueksamikomisjon, lähtudes vastava õppeaine eksamitöö hindamisjuhendist.

(2) Eesti keele teise keelena eksami hinnatakse järgmiselt:

1) eksami kirjaliku osa töid hindavad keeleseaduse alusel haridus- ja teadusministri käskkirjaga kinnitatud hindajad. Eksameid korraldav asutus teatab koolile eksami kirjaliku osa tulemused põhikooli lõpueksamiperioodi jooksul;

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

2) eksami suulise osa vastuseid hindavad välishindaja ja lõpueksamikomisjoni kuuluv eesti keele teise keelena õpetaja vastavalt eesti keele teise keelena eksami suulise osa hindamisjuhendile. Välishindaja on haridus- ja

teadusministri käskkirjaga kinnitatud vastava kvalifikatsiooniga õpetaja, kelle ülesanne on hinnata eesti keele teise keelena suulise osa vastuseid ja jälgida eksamikorrast kinnipidamist;

3) kooli eesti keele teise keelena lõpueksamikomisjon kinnitab eesti keele eksami hinde vastavalt hindamisjuhendile eksameid korraldava asutuse teatatud kirjaliku osa punktisumma ja suulise osa punktisumma alusel.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(3) Ühiskonnaõpetuse ühtse põhikooli lõpueksami lisana sooritatud „Eesti Vabariigi põhiseaduse“ ja „Kodakondsuse seaduse“ tundmise eksami küsimusi hinnatakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. septembri 2008. a määruse nr 143 „Kodakondsuse taotleja Eesti Vabariigi põhiseaduse ja „Kodakondsuse seaduse“ tundmise eksami läbiviimise korras“ sätestatule. Nimetatud määruse § 9 lõikes 7 sätestatud juhul väljastatakse isikule „Eesti Vabariigi põhiseaduse“ ja „Kodakondsuse seaduse“ tundmise eksami tunnistus.

(4) Kui lõpueksamikomisjonil tekib hindamisel lahkaramusi, otsustatakse küsimus häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks lõpueksamikomisjoni esimehe hääl. Lõpueksamikomisjoni liikmete eriarvamused kantakse hindamisprotokollile.

(5) Ühtsete põhikooli lõpueksami tulemused protokollitakse käesoleva määruse lisas 1 toodud vormi kohaselt.

(6) Eesti keele teise keelena eksami edukal sooritamisel (vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest) väljastatakse isikule eksameid korraldava asutuse poolt eesti keele B1-taseme tunnistus.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 18. Analüüsivate ühtsete põhikooli lõpueksamitööde valimi moodustamine

(1) Eksameid korraldav asutus koostab koos Haridus- ja Teadusministeeriumiga valimi koolidest, kes peavad saatma oma õpilaste ühtsed põhikooli lõpueksamitööd eksameid korraldavale asutusele analüüsimiseks ning teeb selle posti teel või elektrooniliselt koolile teatavaks kolme tööpäeva jooksul pärast viimase ühtse põhikooli lõpueksami toimumist.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Valimisse kuuluv kool saadab parandatud ja hinnatud lõpueksamitööd eksameid korraldavale asutusele kolme tööpäeva jooksul pärast vastava teate saamist. Lõpueksamitöö tütlelehele märgitakse õpilase isikukood.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 19. Ühtsete põhikooli lõpueksamitööde tulemuste analüüs ja järeldused

(1) Lõpueksamitööde tulemuste analüüsi korraldab eksameid korraldav asutus, kaasates vajadusel aineõpetajaid-metoodikuid, vanemõpetajaid ning ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide õppejõude.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Lõpueksamitöö tulemusi analüüsitakse järgmistest aspektidest:

1) töö eesmärgid ja põhiandmed (kontrollitud pädevused, töö osad, ülesannete arv, iga ülesande osakaal, hindamiskriteeriumid);

2) andmed koolide ja õpilaste kohta (kooli õppekeel, kooli asukoht: suurlinn, linn või maakoht; õpilase sugu);

3) hinnang lõpueksamitööde hindamisele – kui täpselt on järgitud hindamisjuhendit;

4) lõpueksamitöö tulemused: üldine keskmine tulemus protsentides, kõrgeim tulemus protsentides, madalaim tulemus protsentides, ulatus (vahe kõrgeima ja madalaima tulemuse vahel), standardhälve; sama osade kohta; sama poiste/tüdrukute kohta; sama eesti ja vene õppekeelega koolide kohta; sama suurlinna-, linna- ja maakoolide kohta; üldine sobivus: tulemuste jaotuskõver;ksamiosade omavaheline korrelatsioon, osade korrelatsioon terviktööga;

5) lõpueksamitöö kvaliteedi näitajad: üksikküsimuste eristusjõud, ebakvaliteetsete üksikküsimuste osakaal, lõpueksamitöö sisemine ühtlus (reliaablus, mõõtmisviga); lõpueksamitöö vastavus põhikooli lõpueksamitöö koostamisnõuetele;

6) korrelatsioon õppeaine aastahindega;

7) võrdlus eelmiste aastate lõpueksamitööde tulemustega nii terviktöö kui ka osade kohta, nii sisuliselt kui ka statistiliselt;

8) tagasiside lõpueksamitöö kohta: õpetajate hinnang lõpueksamitööle kui tervikule, üksikülesannetele, hindamisjuhendile.

(3) Lõpueksamitööde tulemuste analüüsi ja õpetajate hinnangute alusel tehakse ettepanekuid lõpueksamitööde koostamise, riikliku õppekava ning õppekirjanduse täiendamise ja parandamise ning õpetajate täienduskoolituse kohta.

(4) Lõpueksamitööde tulemuste analüüsid avaldab eksameid korraldav asutus kodulehel järgmise õppeaasta esimese õppeveerandi jooksul. Valimisse kuulunud koole analüüsi sisulises osas ei nimetata.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Lõpueksamitööde tulemuste analüüsid, statistilised näitajad kooliti ning aruande lõpueksamitööde kvaliteedinäitajate kohta esitab eksameid korraldav asutus Haridus- ja Teadusministeeriumile lõpueksamite läbiviimise aasta 10. detsembriks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

3. jagu

Põhikooli koolieksamite ettevalmistamine ja läbiviimine ning eksamitööde koostamine ja hindamine

§ 20. Põhikooli koolieksamite ettevalmistamine ja eksamitööde koostamine

- (1) Koolieksami materjalid koostatakse koolis ja need kinnitab kooli direktor.
- (2) Koolieksami materjalid kinnitatakse vähemalt kaks nädalat enne koolieksamite algust.
- (3) Koolieksamid korraldatakse kooli direktori kinnitatud eksamiplaani järgi. Eksamiplaani koostamisel arvestatakse ühtsete põhikooli lõpueksamite kuupäevi ja põhimõtet, et:
 - 1) ühel päeval võib põhikoolilõpetajal olla üks lõpueksam;
 - 2) kahe järjestikuse lõpueksami vahel on vähemalt kolm kalendripäeva;
 - 3) lõpueksameid ei korraldata pühapäeval.
- (4) Eksamiplaani pannakse õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele tutvumiseks välja vähemalt kaks nädalat enne eksamiperioodi algust.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 4 ning õpilase nõusolekul ka lõike 3 punkti 2 ei kohaldata §-s 10 sätestatud korduseksamitele.

§ 21. Põhikooli koolieksamite läbiviimine

- (1) Koolieksamite läbiviimiseks moodustab kooli direktor vähemalt kolmeliikmelised lõpueksamikomisjonid. Koolieksamite läbiviimiseks lihtsustatud õppel olevatele õpilastele moodustatakse lõpueksamikomisjonid hiljemalt kaks nädalat enne koolieksamite algust.
- (2) Lõpueksamikomisjoni esimees on üldjuhul kooli direktor, liikmed üldjuhul õppeaine õpetajad. Direktor võib lõpueksamikomisjoni esimeheks määrata õppealajuhataja või õpetaja. Lõpueksamikomisjoni esimees vastutab koolieksami korraldamise ja läbiviimise eest. Lõpueksamikomisjoni esimees ei või olla eksamineeritava klassi eksamiaine õpetaja.
[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 03.06.2012]
- (3) Abimaterjalide kasutamise koolieksamil otsustab lõpueksamikomisjon.
- (4) Põhikoolilõpetaja, kellel ei ole võimalik mõjuvatel põhjustel (näiteks haigestumine, osalemine rahvusvahelistel võistlustel, konkurssidel ja olümpiaadidel) sooritada ühtset põhikooli lõpueksami või koolieksami eksamiperioodil ettenähtud ajal, sooritab koolieksami kooli direktori poolt määratud ajal hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.
- (5) Põhikoolilõpetaja, kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami hinne oli «nõrk» või «puudulik», sooritab korduseksami koolieksamina kooli direktori poolt määratud ajal hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

§ 22. Põhikooli koolieksamitööde hindamine

- (1) Õpilaste eksamitöid hindab lõpueksamikomisjon.
- (2) Koolieksami tulemused protokollitakse käesoleva määruse lisas 2 toodud vormi kohaselt.
- (3) Kui lõpueksamikomisjonil tekib hindamisel lahkarvamusi, otsustatakse hinne häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks lõpueksamikomisjoni esimehe hääl. Lõpueksamikomisjoni liikmete eriarvamused kantakse protokollis.

4. peatükk

GÜMNAASIUMI LÕPUEKSAMID

1. jagu

Üldsätted

§ 23. Gümnaasiumi lõpueksamite sooritamine

(1) Gümnaasiumi lõpetamiseks sooritatakse lõpueksamid. Gümnaasiumi lõpueksamid on riigieksamid ja gümnaasiumi koolieksamid.

(2) Gümnaasiumi riigieksamid sooritatakse vastavalt käesolevas määruses ja riigieksameid ettevalmistava komisjoni väljatöötatud vastava õppeaine riigieksami läbiviimise juhendis ettenähtud korrale.

§ 24. Gümnaasiumi lõpueksamite eesmärgid ja vormid

(1) Gümnaasiumi lõpueksamite eesmärgid on:

- 1) tagada eksamitulemuste üleriigiline võrreldavus, et õpilasel, lapsevanemal, koolil ja kooli pidajal saada võimalikult objektiivne ettekujutus õpitulemuste saavutatusest;
- 2) koolil, kooli pidajal, Haridus- ja Teadusministeeriumil, õpilastel, lastevanematel saada tagasisidet õppimise ning õpetamise tulemuslikkusest koolis;
- 3) saada ülevaade riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutatusest eksamiainetes hariduspoliitiliste otsuste tegemiseks;
- 4) toetada õppekava rakendamist, suunata eksamiülesannete valiku kaudu õppeprotsessi;
- 5) siduda järjestikuste haridustasemetega õppekavad ning võimaldada kasutada riigieksamitulemusi õpingute jätkamisel, anda võimalus kasutada riigieksamitulemusi rahvusvahelisel tasandil.

(2) Gümnaasiumi riigieksam võib olla:

- 1) kirjalik;
- 2) kirjalik ja suuline.

(3) Gümnaasiumi koolieksam võib olla:

- 1) kirjalik;
- 2) suuline;
- 3) kirjalik ja suuline;
- 4) praktiline töö või ainealane uurimus.

(4) Gümnaasiumi koolieksamite õppeained, vormi ja toimumise aja kinnitab kooli direktor.

(5) [Kehtetu - RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(6) [Kehtetu - RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

§ 25. Gümnaasiumi lõpueksamid

(1) Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb sooritada vähemalt viis gümnaasiumi lõpueksami, millest vähemalt kolm on riigieksamid. Käesoleva paragrahvi lõikes 10 sätestatud juhul tuleb sooritada vähemalt neli gümnaasiumi lõpueksami, millest vähemalt kaks on riigieksamid.

(2) Kõigile õpilastele on kohustuslik eesti keele riigieksam. Riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel võib õpilane eesti keele eksami riigieksami asemel sooritada eesti keele kui teise keele riigieksami.

(3) Õpilasel on õigus sooritada kõik lõpueksamid riigieksamitena. Riigieksameid võib õpilane valida kooli õppekavas olevate järgmiste õppeainete hulgast: vene keel (vene õppekeelega koolis või klassis), inglise keel, saksa keel, prantsuse keel, vene keel (võõrkeelena), bioloogia, keemia, matemaatika, füüsika, geograafia, ajalugu, ühiskonnaõpetus. Õpilane saab riigieksami sooritada õppeaines, mille kohustuslikud kursused ta on läbinud.

[RT I, 12.04.2011, 2- jõust. 15.04.2011- rakendatakse 1.01.2011]

(4) Riigieksamite, v.a võõrkeelte eksamite sooritamise keeled on eesti keel, vene keel (vene õppekeelega koolis või klassis) ja viipekeel. Riikidevaheliste lepingute või Rahvusvahelise Bakalaureuse Organisatsiooni õppekavade alusel võib kool kasutada ka teisi keeli. Teiste keelte kasutamisel tagab kooli pidaja eksameid korraldavale asutusele lõpueksamite tõlkimis- ja hindamiskulude finantseerimise.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Eesti keelest erineva õppekeelega kooli või klassi õpilasel on õigus sooritada matemaatika, bioloogia, keemia, füüsika, geograafia, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse gümnaasiumi lõpueksam eesti keeles.

(6) Õpilased, kelle õppekeel on viipekeel, võivad valida kohustuslikuks eksamiks kas eesti keele või eesti keele teise keelena riigieksami.

(7) Kolme kohustusliku riigieksami hulgas võib olla üks võõrkeeleksam (võõrkeeleks ei loeta eesti keele ja eesti keele teise keelena eksami). Riikidevahelise lepingu alusel võib sooritada saksa keele riigieksamina ka Saksamaa Liitvabariigi Liidumaade Kultuuriministrite Alalise Kogu Saksa II astme keelediplomi eksami või Saksa üldise kõrgkooliküpsuse saksa keele eksami.

(8) Riikidevahelise lepingu alusel Saksa II astme keelediplomi saamiseks sooritatud saksa keele eksamit ning Saksa üldise kõrgkooliküpsuse diplomi saamiseks sooritatud saksa keele ja matemaatika eksamit tunnustatakse riigieksamitena.

(9) Õpilasel on õigus sooritada inglise keele, saksa keele, prantsuse keele ja vene keele (võõrkeelena) riigieksam ka juhul, kui ta ei ole seda keelt koolis õppinud.

(10) Eesti keelest erineva õppekeelega kooli või klassi õpilane, kellele on vastavalt «Keeleseadusele» väljastatud eesti keele oskuse kõrgtaseme või C1-taseme tunnistus ning kes esitab vastava tunnistuse koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks, ei pea sooritama eesti keele riigieksamit.

(10¹) Õpilane ei pea sooritama võõrkeele eksamit, kui ta on esitanud vähemalt B1 keeleoskuse taset kinnitava rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksami sooritamist tõendava dokumendi koolile hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks. Võõrkeele riigieksami sooritamistest vabastuse saamiseks peab õpilane esitama dokumendi, mis tõendab vähemalt ühe alljärgnevalt nimetatud eksami sooritamist nõutaval tasemel:

- 1) *Preliminary English Test(PET)* B1-tase (inglise keel);
 - 2) *First Certificate in English(FCE)* B2-tase (inglise keel);
 - 3) *Certificate in Advanced English(CAE)* C1-tase (inglise keel);
 - 4) *Certificate of Proficiency in English(CPE)* C2-tase (inglise keel);
 - 5) *The International English Language Testing System(IELTS)* vähemalt 4,0 punkti (inglise keel);
 - 6) *Test of English as a Foreign Language(TOEFL) iBT* vähemalt 57 punkti (inglise keel);
 - 7) *DELF*B1-tase (prantsuse keel);
 - 8) *DELF*B2-tase (prantsuse keel);
 - 9) *DELF*C1-tase (prantsuse keel);
 - 10) *Goethe-Zertifikat*B1-tase (saksa keel);
 - 11) *Goethe-Zertifikat*B2-tase (saksa keel);
 - 12) *Goethe-Zertifikat*C1-tase (saksa keel);
 - 13) *Goethe-Zertifikat*C2-tase (saksa keel);
 - 14) *TestDaF*B2- C1-tase (saksa keel);
 - 15) *TestDaF*C1-tase (saksa keel);
 - 16) Saksa II astme keelediplomi eksam B2-tase (saksa keel);
 - 17) Saksa II astme keelediplomi eksam C1-tase (saksa keel);
 - 18) Saksa üldise kõrgkooliküpsuse saksa keele eksam 1–15 punkti (saksa keel);
 - 19) *Тест по русскому языку как иностранному*B1-tase (vene keel);
 - 20) *Тест по русскому языку как иностранному*B2-tase (vene keel).
- [RT I, 19.02.2013, 15- jõust. 22.02.2013]

(11) Koolieksameid võib sooritada kõigis gümnaasiumi riikliku õppekava kohustuslikes õppeainetes ja lisaks nendes valikainetes, mida on gümnaasiumiastmes õpitud vähemalt 105 õppetundi.

(12) Ühes õppeaines võib sooritada kas riigieksami või koolieksami.

(13) Ühe koolieksami võib gümnaasiumilõpetaja sooritada praktilise tööna või ainealase uurimusena.

(14) Riigieksamite sooritamise õigus on ka:

- 1) põhihariduse baasil kutseõppeasutuses lõpukursusel õppivatel õpilastel;
 - 2) varem gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud isikutel, kes ei ole antud õppeaines riigieksamit sooritanud;
 - 3) varem gümnaasiumi või kutseõppeasutuse lõpetanud isikutel, kes soovivad varasema aasta riigieksamitulemust parandada;
 - 4) välisriigis Eesti keskharidusele vastava haridustaseme omandanud või omandavatel isikutel;
 - 5) kutseõppeasutuste õpilastel, kes ei ole lõpukursusel, kuid kellel on eksamiaine läbitud.
- [RT I, 12.04.2011, 2- jõust. 15.04.2011- rakendatakse 1.01.2011]

(15) Eesti keele teise keelena riigieksami edukal sooritamisel (vähemalt 60 protsenti maksimaalsest tulemusest) väljastatakse eksaminandile eksameid korraldava asutuse poolt eesti keele B2-taseme tunnistus.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(16) Ühiskonnaõpetuse riigieksami lisana sooritatud «Eesti Vabariigi põhiseaduse» ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami vastuseid hinnatakse vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. septembri 2008. a määruse nr 143 «Kodakondsuse taotleja Eesti Vabariigi põhiseaduse ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami läbiviimise korras» sätestatule. Nimetatud määruse § 8 lõikes 6 sätestatud juhul väljastatakse eksaminandile «Eesti Vabariigi põhiseaduse» ja «Kodakondsuse seaduse» tundmise eksami tunnistus.

§ 26. Gümnaasiumi lõpuksamitele registreerimine

(1) Gümnaasiumide õpilased ning eksternid teatavad kooli juhtkonnale hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks õppeained, milles nad soovivad sellel õppeaastal riigi- ja koolieksameid sooritada. Kutseõppeasutuste

õpilased teatavad kooli juhtkonnale hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks õppeained, milles nad soovivad riigeksameid sooritada. Koolid täidavad õpilaste valikute alusel registreerimisvormi Eesti Hariduse Infosüsteemis hiljemalt jooksva õppeaasta 30. jaanuariks. Riigi- ja koolieksamite valikut õpilane muuta ei saa, v.a käesoleva määruse § 27 lõikes 3 sätestatud erijuhul.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(2) Kui õpilane ei saa usulistel või muul põhjusel riigeksamil osaleda põhieksami päeval, võib ta esitada eksameid korraldavale asutusele avalduse lisaeksamil osalemiseks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(3) Isik, kellel on õppeainete kooliastme- ja koolieksamihinded vähemalt rahuldavad, kuid kellel on gümnaasium lõpetamata, kuna ta ei sooritanud riigeksameid või saavutas riigeksamil alla 20 hindepalli, sooritab riigeksamid:

- 1) selle kooli juures, kus ta õpib või
- 2) selle kooli juures, kus ta õppis, kui teatab koolile oma soovist hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks;
- 3) isik, kes ei õpi ja kes ei saa riigeksameid sooritada koolis, kus ta õppis (kooli ümberkorraldamise, ümberkujundamise või tegevuse lõpetamise korral) esitab eksameid korraldavale asutusele avalduse riigeksami sooritamiseks hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(4) Kool esitab hiljemalt jooksva õppeaasta 30. jaanuariks eksameid korraldavale asutusele kooskõlastamiseks järgmised andmed:

- 1) iga riigeksami läbiviimiseks kasutatavate ruumide arv. Riigeksamite arvu muutmine kooskõlastatakse eksameid korraldava asutusega;
- 2) erivajadustega õpilaste nimed ja nende eksamineerimiseks vajalikud eritingimused. Eritingimuste loetelu on sätestatud käesoleva määruse § 34 lõikes 2¹.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Käesoleva määruse § 25 lõike 14 punktides 2–4 nimetatud isikud esitavad avalduse (avalduse blanketi väljastab eksameid korraldav asutus) eksameid korraldavale asutusele hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(6) Eksameid korraldav asutus väljastab käesoleva määruse § 25 lõike 14 punktides 2–4 ja § 26 lõike 4 punktis 3 nimetatud isikutele teate riigeksami toimumise kohta ja kellaja kohta hiljemalt 10 tööpäeva enne riigeksami toimumist. Teate saaja võtab teate riigeksamile kaasa.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 27. Korduseksamite korraldamine

(1) Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas koolieksami mitterahuldavalt või ei sooritanud valitud koolieksamit, sooritab korduseksami kooli direktori poolt kinnitatud materjalide alusel ja kooli direktori poolt määratud ajal hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

(2) Koolieksami korduseksamit ei saa asendada riigeksamiga.

(3) Gümnaasiumilõpetaja, kes sooritas 2012/2013. õppeaastal ühes õppeaines riigeksami mitterahuldavalt või ei sooritanud valitud riigeksamit, saab riigeksami korduseksami sooritada hiljemalt 25. augustiks 2013. a. Gümnaasiumilõpetaja saab riigeksami korduseksami sooritada mõnes teises riigeksamiaines.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(4) [Kehtetu - RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(5) [Kehtetu - RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

§ 28. Gümnaasiumi lõpueksamitööde säilitamine

(1) Haridus- ja Teadusministeeriumil ning eksameid korraldaval asutusel on õigus kasutada lõpueksamitöid ning võimaldada lõpueksamitööde kasutamist uurimus- ja teadustöös eksamitulemuste kohta teabe saamiseks ja analüüsimiseks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Põhikooli lõpueksamitöid säilitatakse koolis või eksameid korraldavas asutuses (välishindamise valimisse kuulunud eksamitöid) kolm aastat.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(3) Gümnaasiumi riigeksamitöid (sealhulgas keeleeksamite suulise osa salvestusi) säilitatakse eksameid korraldavas asutuses kolm aastat.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

2. jagu

Riigeksamite ettevalmistamine, läbiviimine ja tulemuste analüüsimine ning eksamitööde koostamine ja hindamine

§ 29. Üldnõuded riigeksamitööle

- (1) Riigeksamitöö ülesanded koostatakse õppeaine kohustuslike kursuste põhjal.
- (2) Riigeksamitöö sisaldab erineva raskusastmega ülesandeid.
- (3) Riigeksamiainete (v.a keeleainete) riigeksamitööde ülesannetest on 20% äratundmistasandil; 30% reprodutseerimistasandil; 50% rakendustasandil: analüüs, üldistamine, hinnangu andmine.
- (4) Keeleainete riigeksamiülesanded kontrollivad keelestruktuuri tundmist ja osaoskusi: lugemisoskust, kirjutamisoskust, võõrkeelte ja eesti keele teise keelena eksamiülesanded ka kuulamis- ja kõnelemisoskust.

§ 30. Riigeksamitöö ettevalmistamine

(1) Riigeksamitöö ülesanded ning riigeksami läbiviimise juhendi ja hindamisjuhendi töötab välja riigeksamit ettevalmistav komisjon, arvestades käesolevas määruses sätestatud. Riigeksameid ettevalmistavad komisjonid moodustab ja nende töökorra kinnitab haridus- ja teadusminister käskkirjaga.

- (2) Ülesannete raskusastet ja kvaliteeti kontrollitakse eeltestimisega.
- (3) Riigeksamitöö koostamisprotseduuri kohustuslikud etapid on:
 - 1) ülesannete koostamine;
 - 2) ülesannete valimine ja modereerimine eeltestiks;
 - 3) eeltesti koostamine, korrektuur, paljundamine;
 - 4) eeltestimine koolides;
 - 5) eeltesti tööde hindamine;
 - 6) eeltesti ja selle tulemuste analüüsimine;
 - 7) kvaliteetsete ja raskuselt sobivate ülesannete valimine ülesannete panka;
 - 8) riigeksamitöö koostamine ülesannete panga põhjal, korrektuur, paljundamine.

(4) Eksameid korraldav asutus tagab riigeksamitööde tekstide keelelise korrektsuse ja paljundamise ning valmistab ette riigeksami materjalide paketi.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Eksameid korraldav asutus annab riigeksamimaterjalide paketi üle maavanema poolt määratud isikule, kes annab materjalide paketi üle kooli direktorile riigeksami toimumise päeval. Pärast riigeksami toimumist võtab maavanema poolt määratud isik riigeksamimaterjalid kooli direktorilt vastu ning annab need üle eksameid korraldavale asutusele.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 31. Riigeksamimaterjalid

- (1) Riigeksamimaterjalide pakettis on:
 - 1) saatekiri;
 - 2) riigeksamitööd suletud ümbrikus;
 - 3) protokollide vorm riigeksamitööde paketi avamise kohta;
 - 4) protokollide vorm riigeksami toimumise kohta;
 - 5) protokollide vorm riigeksamitööde üleandmise kohta;
 - 6) hindamisprotokollide vorm (keeleeksamite suulise osa või nende osade puhul, mida hindavad kaks hindajat);
 - 7) riigeksamitööde tagasisaatmise ümbrik;
 - 8) protokollide tagasisaatmise ümbrik;
 - 9) riigeksamitööde tagasisaatmise turvakott.
- (2) Kinnisele riigeksamimaterjalide ümbrikule on märgitud:
 - 1) riigeksamiaine nimetus;
 - 2) riigeksami toimumise kuupäev ja avamise kellaaeg;
 - 3) riigeksamitööde eksemplaride arv.

§ 32. Riigeksami välisvaatleja

(1) Riigeksami välisvaatleja on eksameid korraldava asutuse direktori käskkirjaga kinnitatud isik, kelle ülesanne on jälgida eksamikorrast kinnipidamist. Riigeksami välisvaatleja peab olema igas eksamiruumis.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Riigieksami välisvaatleja avab riigieksamimaterjalide paketi 30 minutit enne eksami algust kontrollides, kas pakett on terve. Riigieksami välisvaatleja avab riigieksamitööde ümbrikud eksamiruumis eksaminandide juuresolekul ümbrikule märgitud kuupäeval ja kellaajal.

(3) Riigieksami välisvaatleja teavitab viivitamatult eksameid korraldavat asutust, kui:

- 1) riigieksamimaterjalide pakett on avatud enne pakatile märgitud kellaega;
- 2) on lahknevusi saatekirja ja saabunud materjali vahel;
- 3) riigieksamimaterjalide pakett on transportimisel märgatavalt kannatada saanud;
- 4) on kahtluse alla seatud riigieksamimaterjalide konfidentsiaalsus.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(4) Konfidentsiaalsusnõude rikkumise avastamisel teavitab riigieksami välisvaatleja või riigieksamikomisjoni esimees sellest eksameid korraldavat asutust. Eksameid korraldava asutuse direktor teavitab konfidentsiaalsusnõude rikkumisest vajadusel haridus- ja teadusministrit, kes võib põhjendatud asjaoludel lükata eksami toimumise edasi «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 31 lõike 4 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lisaeksami toimumise ajale.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Riigieksami välisvaatleja või riigieksamikomisjoni liige fikseerib kõik riigieksamikorra rikkumised riigieksami toimumise protokollis.

(6) Riigieksami välisvaatleja eemaldab riigieksamilt riigieksamikomisjoni liikme, kes üritab aidata eksaminande ülesannete lahendamisel või häirib neid oma tegevusega. Riigieksami välisvaatleja teavitab riigieksamikomisjoni liikme riigieksamilt eemaldamisest eksameid korraldavat asutust ning teeb vastava märke riigieksami toimumise protokollis.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(7) Kui riigieksami välisvaatleja ei täida korrektselt oma ülesandeid või segab riigieksami läbiviimist, on riigieksamikomisjoni esimehel kohustus teavitada sellest eksameid korraldava asutuse direktorit ning toimida saadud juhtnõuete kohaselt. Riigieksami välisvaatleja ebakohase käitumise kohta tehakse riigieksami toimumise protokollis vastav märge.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(8) Kui riigieksami välisvaatleja ei ilmu kohale või haigestub riigieksami ajal, teavitab riigieksamikomisjoni esimees sellest eksameid korraldavat asutust ning asendab riigieksami välisvaatlejat riigieksami läbiviimisel. Selle kohta tehakse vastav märge riigieksami toimumise protokollis.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 33. Riigieksamikomisjon

(1) Riigieksamite läbiviimiseks moodustab maavanem igal õppeaastal gümnaasiumides ja kutseõppeasutustes hiljemalt 20. märtsiks riigieksamikomisjonid arvestusega, et iga 20 eksaminandi kohta on riigieksamikomisjonis üks liige, aga mitte vähem kui kolm liiget. Kui ühes koolis osaleb riigieksamil vähem kui 15 õpilast, moodustab maavanem koolidevahelise riigieksamikomisjoni ja määrab eksami läbiviimise koha. Põhjendatud juhtudel ning eksameid korraldava asutusega kooskõlastatult võib maavanem moodustada eksamikomisjoni ka koolides, kus osaleb eksamil vähem kui 15 õpilast. Riigieksamikomisjoni esimees on üldjuhul kooli direktor. Riigieksamikomisjoni esimees ei või olla riigieksami õppeaine õpetaja.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Riigieksamite lisaeksamite läbiviimise korral moodustab riigieksamikomisjonid ja määrab eksamite läbiviimise koha haridus- ja teadusminister. Paragrahvis 35 nimetatud eksamite läbiviimise korral moodustab riigieksamikomisjonid ja määrab eksamite läbiviimise koha eksameid korraldava asutuse direktor.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(3) Enne riigieksami algust riigieksamikomisjon:

- 1) tutvustab eksaminandidele riigieksami toimumise korda;
- 2) juhhib eksaminandide tähelepanu käesoleva määruse § 34 lõikes 11 ning vastava õppeaine riigieksami läbiviimise juhendis toodud nõuetele;
- 3) hoiatab eksaminande, et riigieksamil kõrvalise abi (sealhulgas mobiiltelefoni või muid sidevahendi) kasutamisel või mahakirjutamisel kõrvaldatakse eksaminand riigieksamilt ning riigieksamitöö hinnatakse 0 hindepalliga;
- 4) jagab riigieksamitööd eksaminandidele.

(4) Riigieksamikomisjon tagab, et eksaminandid:

- 1) sooritavad riigieksami käesoleva korra ja vastava õppeaine riigieksami läbiviimise juhendi kohaselt;
- 2) kasutavad riigieksamil ainult käesoleva korra ja vastava õppeaine riigieksami läbiviimise juhendis lubatud töövahendeid;
- 3) kirjutavad riigieksamitööle riigieksamitöö üleandmise protokollis järgi oma koodi;
- 4) alustavad kirjalikku riigieksamit üheaegselt pärast juhiste andmist ja eksamitööde väljajagamist kõikidele eksaminandidele;

- 5) lõpetavad riigieksamitöö ettenähtud ajal;
- 6) ei kasuta riigeksamil kõrvalist abi ega kirjuta maha.

§ 34. Gümnaasiumi riigeksamite läbiviimine

(1) Gümnaasiumi kirjalik riigieksam algab kell 10.00.

(2) Kirjaliku eksami sooritamiseks antakse aega kolm kuni kuus astronoomilist tundi. Eksami sooritamiseks antav aeg ning eksami korraldus, sealhulgasksamiosad, suuliste osade puhul nende algusajad, vaheajad, lubatud abivahendid ja muu taoline, sätestatakse vastava õppeaine riigeksami läbiviimise juhendis.

(2¹) Kooli direktori põhjendatud otsusel ja eksameid korraldava asutuse nõusolekul võimaldatakse erivajadusega gümnaasiumilõpetajale riigeksami sooritamiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:

- 1) lisaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 2) eksami läbiviimist eraldi ruumis;
- 3) puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 4) arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (speller) kasutamiseta õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
- 5) vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
- 6) nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
- 7) kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalike juhtnõõride andmist;
- 8) spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist;
- 9) nägemispuudega õpilasele eksamitöö kirja suuruse muutmist või eksamitöö punktikirjas koostamist;
- 10) kuulmispuudega õpilasele eksamitöö ettevalmistamist ja läbiviimist ilma kuulamis- ja suulise osata;
- 11) kuulmispuudega õpilasele viipekeele tõlgi kasutamist;
- 12) individuaalsest õppekavast lähtuva eksamitöö ettevalmistamist ja läbiviimist juhul, kui nõustamiskomisjoni otsusega on õpilasel riiklikus õppekavas sätestatud eeldatavaid õpitulemusi vähendatud;
- 13) individuaalsest õppekavast lähtuva eksamitöö ettevalmistamist ja läbiviimist eesti keeles madalamal kui B2 keeleoskuse tasemel juhul, kui õpilane on Eestis õppinud eesti õppekeelega koolis või keelekümbelklassis vähem kui 3 aastat.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2²) Juhul kui õpilase erivajadusest tulenevalt on vaja kohaldada eksamineerimiseks käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatuta eritingimust, kooskõlastab kool vajaliku eritingimuse eksameid korraldava asutusega.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2³) Üldjuhul rakendatakse eksamineerimiseks vajalikke eritingimusi õpilastele, kellele on sarnaseid meetmeid rakendatud ka igapäevases õppetöös gümnaasiumiastme vältel ning kelle erivajaduse olemasolu kohta on tehtud märke Eesti Hariduse Infosüsteemi.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(3) Riigeksamite läbiviimise ja riigeksamikorrast kinnipidamise eest koolis vastutavad riigeksamikomisjonid.

(4) Kooli direktor tagab riigeksamimaterjalide paketi õigeaegse koolijõudmiseksamipäeva hommikul ja riigeksamimaterjalide konfidentsiaalsuseksamiperioodi lõpuni. Riigeksamimaterjalidest koopiategemine on kuniksamiperioodi lõpuni keelatud. Võõrkeele riigeksami ja eesti keele teise keelena riigeksami kasutamata materjalid tagastatakseksameid korraldavale asutusele.

[RT I, 19.02.2013, 15- jõust. 22.02.2013]

(5) Riigeksamite suulised osad salvestatakse.

[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]

(6) Riigieksam viiakse läbi ruumis, kus eksaminandid saavad istuda ühekaupa ja üksteist häirimata. Eksaminand esitab igal eksamil osalemiseks riigeksamikomisjonile isikut tõendava dokumendi.

(7) Eksaminandil ei ole lubatudksamile kaasa võttaksamisooritamiseksmittevajalikke esemeid, välja arvatud hädavajalikud ravimid, elementaarsed isikliku hügieeni tarbed ja karastusjook.

(8) Eksaminand lubatakseksamile, kui ta ei ole hilenud rohkem kui pool tundi ja tal on hilinemiseks riigeksamikomisjoni poolt mõjuvaks loetud põhjus.

(9) Riigeksamile hilenenule võimaldatakse tööks täisaeg, tema tööle märgitakse aeg, millal eksaminand alustasksamisooritamist.

(10) Riigeksamiruumis võivad viibida:

- 1) eksaminandid;

- 2) riigieksamikomisjoni liikmed;
 - 3) riigieksami välisvaatleja;
 - 4) riikliku järelevalve esindaja;
 - 5) eksameid korraldava asutuse esindaja;
 - 6) hindaja riigieksami suulise osa korral.
- [RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(11) Eksaminand lähtub riigieksamitöö sooritamisel vastava õppeaine riigieksami läbiviimise juhendist ning järgmistest nõuetest:

- 1) kirjutab kirjaliku eksamitöö musta või sinise tindi või pastaga, kusjuures pliiatsiga kirjutatud või pliiatsiga kirjutatud ja tindi või pastaga ülekirjutatud vastused hinnatakse 0 hindepalliga;
- 2) teeb parandused kirjalikus riigieksamitöös selgelt, tõmmates maha terve sõna, sümboli, numברי või arvu;
- 3) ei kasuta kirjaliku eksamitöö korral korrektuurivahendeid;
- 4) kirjutab kirjaliku eksamitöö loetava käekirjaga.

(12) Eksaminand ei tohi eksami ajal riigieksamiruumist lahkuda, välja arvatud eksamikorraldusega ettenähtud juhtudel või vältimatu vajaduse korral. Viimati nimetatud juhul peab eksaminandi saatma riigieksamikomisjoni liige, kes ei tohi olla riigieksamiaine õpetaja.

(13) Riigieksamiruumist väljas viibimise ajaks annab eksaminand oma kirjaliku töö riigieksamikomisjonile, kes märgib riigieksamitööle eksaminandi eksamiruumist lahkumise ja eksamiruumi tagasituleku kellaaja.

(14) Riigieksami välisvaatleja ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, välja arvatud eksamikorraldusega ettenähtud juhtudel või vältimatu vajaduse korral. Kui riigieksami välisvaatleja ei viibi eksamiruumis, täidab tema ülesandeid riigieksamikomisjoni esimees.

(15) Riigieksamikomisjoni liige ei tohi eksami ajal eksamiruumist lahkuda, välja arvatud eksamikorraldusega ettenähtud juhtudel või vältimatu vajaduse korral.

(16) Riigieksamikomisjoni liige või riigieksami välisvaatleja kõrvaldab eksaminandi ette hoiatamata riigieksamilt, kui:

- 1) eksaminand kasutab riigieksami sooritamisel kõrvalist abi või kirjutab maha, üritab seda teha või aitab sellele kaasa või on võtnud eksamile kaasa mittelubatud abivahendeid;
- 2) eksaminandi käitumine häirib riigieksami läbiviimist või teisi õpilasi.

(17) Riigieksamilt kõrvaldatud eksaminandi eksam loetakse mittesooritatuks ning eksamitulemuseks märgitakse 0 hindepalli.

(18) Riigieksamile registreerunud, kuid mõjuval põhjusel ilmumata jäänud eksaminand või eksaminand, kes ei ole tervises seisundi tõttu võimeline eksamit sooritama võib kolme tööpäeva jooksul riigieksami toimumisest esitada eksameid korraldavale asutusele lisaeksamil osalemise taotluse, millele lisatakse tõendid mõjuvate põhjuste olemasolu kohta. Eksameid korraldav asutus teavitab taotlejat lisaeksami korraldusest hiljemalt kolme tööpäeva jooksul pärast taotluse registreerimist.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(19) Riigieksamil tekkinud või tekkivad olukorrad, mida käesolevas määruses ei ole kirjeldatud, lahendab eksameid korraldav asutus.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 35. Riigieksami läbiviimine välisriigis haridust omandavatele isikutele

(1) Isik, kes omandab välisriigis Eesti keskhariduse tasemele vastavat haridust, võib hiljemalt eksami sooritamise aasta 20. jaanuariks eksameid korraldavale asutusele esitatud taotluse alusel sooritada eesti keele riigieksami haridus- ja teadusministri määratud ajal ning eksameid korraldava asutuse direktori määratud kohas ja korras.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Võimaluse korral võib õpilasele, kes omandab välisriigis Eesti keskhariduse tasemele vastavat haridust seoses diplomaadist või haldusteenistujast vanemate töötamisega välisriigis ning ei saa sellest tulenevalt osaleda riigieksamitel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud aegadel, kokkuleppel eksameid korraldava asutuse direktoriga võimaldada kuni kolme riigieksami sooritamist eksameid korraldava asutuse direktori määratud kohas ja korras. Vastava taotluse esitab õpilane eksameid korraldavale asutusele hiljemalt eksamite sooritamise aasta 20. jaanuariks. Eksamite sooritamise ajad määrab haridus- ja teadusminister, tuginedes eksameid korraldava asutuse direktori ettepanekule.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(3) Võimaluse korral võib õpilasele, kes samaaegselt Eesti gümnaasiumis õppimisega omandab haridust välisriigis ning ei saa sellest tulenevalt osaleda riigieksamitel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud aegadel, kokkuleppel eksameid korraldava asutuse direktoriga võimaldada kuni kolme riigieksami sooritamist eksameid korraldava asutuse direktori määratud kohas ja korras. Vastava taotluse esitab õpilane eksameid korraldavale asutusele hiljemalt eksamite sooritamise aasta 20. jaanuariks, esitades ka põhjenduse, miks ei ole võimalik riigieksamitel osaleda haridus- ja teadusministri määratud aegadel Eesti gümnaasiumis, kus õpilane

õpib. Eksamite sooritamise ajad määrab haridus- ja teadusminister, tuginedes eksameid korraldava asutuse direktori ettepanekule.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(4) Eksameid korraldav asutus teavitab käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud isikuid eksamite toimumise ajast, kohast ja eksamikorraldusest hiljemalt eksami toimumise aasta 10. aprilliks.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 36. Riigieksami lõpetamine

(1) Riigieksamikomisjon teatab eksaminandidele, kui kirjaliku riigieksami lõpuni on jäänud aega:

- 1) 30 minutit;
- 2) 15 minutit.

(2) Eksaminand, kes on kirjaliku riigieksamitöö lõpetanud:

- 1) kirjutab riigieksamitöö riigieksamikomisjonile üleandmisel sellele oma riigieksamitöö koodi, mis on toodud riigieksamitöö üleandmise protokollis;
- 2) annab allkirja riigieksamitöö üleandmise kohta;
- 3) lahkub eksamiruumist.

(3) Riigieksamiaja lõpul annab riigieksamikomisjon eksaminandidele korralduse kirjutamine lõpetada.

(4) Pärast riigieksamiaja lõppemist kirjaliku riigieksamil riigieksamikomisjon koos riigieksami välisvaatlejaga:

- 1) kontrollib, et iga eksaminandi riigieksamitööl on õige riigieksamitöö kood;
- 2) pakib riigieksamitööd tagasisaatmise ümbrikusse trükitud koodide järjekorras;
- 3) kontrollib, et tagasisaatmise ümbrikus oleksid ainult need riigieksamitööd, mille koodid on sellel ümbrikul;
- 4) lisab riigieksamitöödele hindamisprotokollile selle olemasolu korral;
- 5) märgib ümbrikule riigieksamitööde arvu;
- 6) pakib kasutamata jäänud riigieksamitööd ning riigieksamate läbiviimiseks kasutatud lisamaterjali turvaümbrikusse.

(5) Riigieksami toimumise kohta vormistatakse protokoll, millele kirjutavad alla riigieksamikomisjoni esimees ja riigieksami välisvaatleja, kinnitades allkirjaga ühtlasi, et riigieksamitööde tagasisaatmise ümbrikkude komplekteerimisel on järgitud käesoleva paragrahvi lõikes 4 toodud nõudeid.

(6) Eksameid korraldavale asutusele tagasisaadetava paketi koostamise ja turvaümbriku sulgemise eest vastutavad riigieksamikomisjoni esimees ja riigieksami välisvaatleja. Paketti kuuluvad:

- 1) kirjaliku riigieksami korral kinnises ümbrikus riigieksamitööd ja hindamisprotokollide olemasolul hindamisprotokollid;
- 2) protokoll riigieksamimaterjalide paketi avamise kohta;
- 3) protokoll riigieksami toimumise kohta;
- 4) protokoll riigieksamitöö üleandmise kohta;
- 5) võõrkeelte ja eesti keele teise keelena riigieksami suulise osa korral suuliste osade salvestused.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(7) Õpilase taotlusel tehakse tema kirjalikust riigieksamitööst või eksamitöö osa(de)st, millele õpilasel on tekkinud «Autoriõiguse seadusest» tulenev autoriõigus, pärast eksami lõppemist riigieksamikomisjoni esimehe ja välisvaatleja juuresolekul koopia.

§ 37. Riigieksamitööde hindamine

(1) Riigieksamitöid hindavad haridus- ja teadusministri käskkirjaga kinnitatud hindajad, kelle tegevust korraldab eksameid korraldav asutus vastavalt haridus- ja teadusministri kinnitatud töökorrale.

[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Hindamisjuhendi koostab riigieksameid ettevalmistav komisjon.

(3) Hindamisjuhend kirjeldab iga ülesande, aspekti või operatsiooni osakaalu kogu riigieksamitöö hindamisel.

(4) Hindamisjuhendi täpsustamiseks tegelike riigieksamitööde põhjal, hindamisjuhendist ühese arusaamise kujundamiseks ja hindamise täpsustatud hindamisjuhendile vastavuse kontrollimiseks moodustab haridus- ja teadusminister riigieksamitööde hindamiskomisjonid.

(5) Riigieksamitööde hindamiskomisjoni esimees või aseesimees korraldab riigieksamitööde hindamise standardiseerimise:

- 1) valib välja riigieksamitööd, mis iseloomustavad erinevaid riigieksamitööde sooritustasemeid, ning teeb nendest koopiaid kõikidele hindajatele;
- 2) hindajad hindavad väljajagatud riigieksamitöid hindamisjuhendi alusel;

3) hindajad arutavad esilekerkinud probleeme ühiselt ning täpsustavad hindamisjuhendit.

(6) Riigieksamitööde objektiivselt hinnatavaid eksamiosi hindab üks hindaja. Enne andmete arvutisse sisestamist kontrollitakse riigieksamitööde hindamiskomisjoni esimehe või aseesimehe juhtimisel 10% iga hindaja töödest, et veenduda hindamise vastavuses täpsustatud hindamisjuhendile. Kui mõni hindaja pole hindamisjuhendit korrektselt järginud, korraldab riigieksamitööde hindamiskomisjoni esimees või aseesimees selle hindaja hinnatud tööde ümberhindamise.

(7) Riigieksamitööde subjektiivselt hinnatavate eksamiosade lõpptulemus kujuneb kahe või kolme üksteisest sõltumatu hindamise tulemusena. 20-25-hindepallise hindamisskaala puhul hinnatakse riigieksamitööd alates 4-hindepallisest erinevusest kolmandat korda. Eesti keele ja vene keele riigieksamitöö subjektiivselt hinnatavat eksamiosa hinnatakse kolmandat korda kui esimese ja teise hindaja tulemus erineb rohkem kui 30%. Pärast kolmandat hindamist kujuneb lõpptulemuseks kahe lähema hindepallide arvu keskmine.
[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 03.06.2012]

(8) Keeleainete riigieksamite suulise osa vastuseid hindav hindaja ei tohi olla eksaminandi õpetaja. Eesti keele teise keelena riigieksami suulise osa vastuseid hindavad kaks hindajat, kellest üks ei tohi olla eksaminandi õpetaja ja teine ei tohi olla sama kooli õpetaja.

(9) Hindajad hindavad kodeeritud riigieksamitöid 100 hindepalli süsteemis. Saksa II astme keelediplomi saamiseks sooritatud eksamitöid tunnustatakse riigieksamitöödena, hinnatakse Saksa II astme keelediplomi eksami hindamisjuhendi järgi ning nende tulemused arvestatakse ümber riigieksamitulemusteks. Saksa üldise kõrgkoolikõpsuse eksamitöid saksa keeles ja matemaatikas tunnustatakse riigieksamitöödena, hinnatakse vastavate hindamisjuhendite järgi ning nende tulemused arvestatakse ümber riigieksamitulemusteks.

(10) Käesoleva määruse § 34 lõikes 11 loetletud nõuete rikkumisel loetakse rikutud kohad või loetamatud kohad veaks.

(11) Kui riigieksamitööde hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine (eri eksaminandide töodes süstemaatiliselt esinevad ühesugused vead ja/või parandused, identselt sõnastatud pikemad vabavormilised vastused, näiteks keeleeksami kirjutamisosas, ülejäänud vastuse loogikaga mitteaakuvad ühesugused õiged või valed lisandused vastusesse, loomevargus või muu selline, riigieksamiosa või kogu riigieksamitöö kirjutamisel, siis hinnatakse riigieksamitöö tervikuna 0 hindepalliga.

(12) Riigieksami tulemus on rahuldav alates 20 hindepallist. Kui riigieksamitulemus on vähem kui 20 hindepalli, on riigieksam sooritatud mitterahuldavalt.

§ 38. Riigieksamitööde tulemuste analüüs ja järelused

(1) Riigieksamitööde tulemuste analüüsi korraldab eksameid korraldav asutus.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(2) Riigieksamitööde tulemusi analüüsitakse järgmistest aspektidest:

- 1) töö eesmärgid ja põhiandmed (kontrollitud pädevused, töö osad, ülesannete arv, iga ülesande osakaal, hindamiskriteeriumid);
- 2) andmed eksaminandide ja koolide kohta (eksaminandi sugu, gümnaasiumilõpetajate ja varem lõpetanute arv; õppekeel; kooli asukoht: suurlinn, linn või maakoht; kooli gümnaasiumiosa suurus: kuni 60 õpilast, 61–110 õpilast, 111–210 õpilast, üle 210 õpilase);
- 3) riigieksamitöö tulemused: üldine keskmine tulemus protsentides, kõrgeim tulemus protsentides, madalaim tulemus protsentides, ulatus (vahe kõrgeima ja madalaima tulemuse vahel), standardhälve; sama riigieksamitöö osade kohta (kirjandi puhul teemade kohta); sama meessoost ja naissoost eksaminandide kohta; sama eesti ja vene õppekeele koolide kohta; sama suurlinna-, linna- ja maakoole kohta; riigieksamitöö üldine sobivus: tulemuste jaotuskõver; riigieksamitöö osade omavaheline korrelatsioon, osade korrelatsioon terviktööga;
- 4) riigieksamitöö kvaliteedi näitajad: üksikküsimuste eristusjõud, ebakvaliteetsete üksikküsimuste osakaal, riigieksamitöö sisemine ühtlus (reliaablus, mõõtmisviga); riigieksamitöö vastavus riigieksamitöö koostamisnõuetele; subjektiivselt hinnatavate osade hindamise reliaablus (esimese ja teise hindaja hinnete korrelatsioon); hindamise kvaliteet (hindaja keskmine hinne, hindaja hinnete standardhälve);
- 5) võrdlus eelmiste aastate riigieksamitööde tulemustega (nii terviktöö kui ka osade kohta, nii sisuliselt kui ka statistiliselt).

(3) Riigieksamitööde tulemuste analüüsi põhjal tehakse ettepanekuid riigieksamitööde koostamiseks, riikliku õppekava ning õppekirjanduse täiendamiseks ja parandamiseks, õpetajate täienduskoolituseks.

(4) Riigieksamitööde tulemuste analüüsid avaldab eksameid korraldav asutus kodulehel riigieksamite läbiviimise aasta 1. detsembriks.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

(5) Riigieksamitööde tulemuste analüüsid (põhieksam), statistilised näitajad eksamiosade ja terviku kohta kooliti ning aruande riigieksamitööde kvaliteedinäitajate kohta esitab eksameid korraldav asutus Haridus- ja Teadusministeeriumile riigieksamite läbiviimise aasta 15. detsembriks.
[RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 39. Riigieksamitööde statistika avalikustamine

- (1) Koole ei järjestata riigieksamitööde tulemuste järgi.
- (2) Iga kool saab eksamitööde tulemuste statistilise ülevaate.
[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 01.09.2012]
- (3) Eksternina gümnaasiumi lõpetanud isikuid statistilises ülevaates ei kajastata.

3. jagu

Gümnaasiumi koolieksamite ettevalmistamine ja läbiviimine ning eksamitööde koostamine ja hindamine

§ 40. Koolieksamite ettevalmistamine ja eksamitööde koostamine

- (1) Koolieksamitöö koostab direktori moodustatud kooli ainekomisjon ja kinnitab kooli direktor vähemalt kaks nädalat enne koolieksamite algust.
- (2) Koolieksamid korraldatakse kooli direktori kinnitatud eksamiplaani järgi. Eksamiplaan pannakse õpilastele, õpetajatele ja lastevanematele tutvumiseks välja hiljemalt kaks nädalat enneksamiperioodi algust.
- (3) Eksamiplaani koostamisel arvestatakse riigieksamite kuupäevi ja põhimõtet, et:
 - 1) ühel päeval võib gümnaasiumilõpetajal olla üks lõpueksam;
 - 2) kahe järjestikuse lõpueksami vahel on vähemalt kaks päeva;
 - 3) lõpueksameid ei korraldata pühapäeval.

§ 41. Koolieksamite läbiviimine ja hindamine

- (1) Koolieksamite läbiviimiseks moodustab kooli direktor hiljemalt kaks nädalat enne koolieksamite algust vähemalt kolmeliikmelised koolieksamikomisjonid.
- (2) Koolieksamikomisjoni esimees on üldjuhul kooli direktor, liikmed üldjuhul aineõpetajad. Kooli direktor võib koolieksamikomisjoni esimeheks määrata õppealajuhataja või õpetaja. Koolieksamikomisjoni esimees vastutab koolieksami korraldamise ja läbiviimise eest. Koolieksamikomisjoni esimees ei või olla eksamineeritava klassi koolieksamiaine õpetaja.
[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 03.06.2012]
- (3) Abimaterjalide kasutamise koolieksamil otsustab koolieksamikomisjon.
- (4) Koolieksami võivad sooritada ka gümnaasiumiõpilased, kes ei ole gümnaasiumilõpetajad, kuid kes on eksamiaine gümnaasiumiastme kohustuslikud kursused läbinud.
- (5) Kui gümnaasiumilõpetajal või käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud gümnaasiumiõpilasel ei ole võimalik kooli poolt mõjuvaks loetud põhjustel, sealhulgas haigestumine või osavõtt rahvusvahelisest olümpiaadist või võistlusest, sooritada koolieksami eksamiperioodi jooksul, võib kooli direktor anda õpilasele loa koolieksamite sooritamiseks individuaalplaani järgi. Individuaalplaani kinnitab kooli direktor.
[RT I, 31.05.2012, 5- jõust. 03.06.2012]
- (6) Koolieksamil hindab gümnaasiumilõpetajaid koolieksamikomisjon.
- (7) Koolieksami tulemused protokollitakse käesoleva määruse lisas 2 toodud vormi kohaselt.
- (8) Kui koolieksamikomisjonil tekib hindamisel lahkarvamusi, otsustatakse hinne häälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustavaks koolieksamikomisjoni esimehe hääl. Koolieksamikomisjoni liikmete eriarvamused kantakse protokollile.

§ 42. Koolieksami sooritamise praktilise tööna või ainealase uurimusena

- (1) Ühe koolieksami võib koolieksami sooritaja sooritada praktilise tööna või ainealase uurimusena.
- (2) Avaldus eksami sooritamiseks praktilise tööna või ainealase uurimusena tuleb esitada kooli direktorile hiljemalt jooksva õppeaasta 20. jaanuariks. Loa eksami sooritamiseks praktilise tööna või ainealase uurimusena annab kooli direktor, arvestades aineõpetaja soovitusi.

(3) Koolieksami sooritaja abistamiseks praktilise töö tegemisel või ainealase uurimuse kirjutamisel määratakse hiljemalt jooksva õppeaasta 1. märtsiks juhendaja. Juhendajaks võib olla õpetaja või vastava ainevaldkonna spetsialist väljastpoolt kooli. Ettepaneku juhendaja valikuks võib teha koolieksami sooritaja või aineõpetaja.

(4) Praktiline töö peab kajastama koolieksami sooritaja oskusi kavandada ja teostada töö, töö kaitsmisel on nõutud kirjalik teoreetiline osa koos töö protsessi kokkuvõttega. Ainealane uurimus peab kajastama koolieksami sooritaja oskust iseseisvalt mõelda, näha ja luua seoseid, teha järeldusi ja kokkuvõtteid, ainealane uurimus peab sisaldama õpilase oma seisukohti.

(5) Praktiline töö peab vastama juhendaja poolt tööle esitatud nõuetele. Ainealane uurimus peab olema korrektselt vormistatud ning vastama žanri nõuetele.

(6) Praktilisele tööle või ainealasele uurimuse hinnangu andmiseks määrab vastava õppeaine koolieksamikomisjon kuni kaks retsensenti. Retsensent võib olla õpetaja või ainespetsialist väljastpoolt kooli.

(7) Nõuded praktilise töö esitamiseks retsensentidele ja hindamiseks koolieksamikomisjonile kehtestab koolieksamikomisjon arvestades praktilise töö spetsiifikat.

(8) Ainealane uurimus esitatakse retsensentidele hiljemalt kaks nädalat enne kaitsmist.

(9) Retsensendid esitavad töö kohta kirjaliku retsensiooni koolieksami sooritajale ja koolieksamikomisjonile. Õpilase juhendaja esitab töö kohta oma kirjaliku arvamuse koolieksamikomisjonile.

(10) Praktilist tööd või ainealast uurimust kaitstakse koolieksamikomisjoni ees.

(11) Praktilise töö või ainealase uurimuse hinnet arvestatakse koolieksamihindena.

(12) Õpilasel on õigus oma otsust enne jooksva õppeaasta 1. märtsi muuta ning sooritada samas õppeaines koolieksam.

5. peatükk **RAKENDUSSÄTTED**

§ 43. 2010/2011. õppeaasta tasemetööde aegade ja vormide kehtestamine

2010/2011. õppeaastal toimuvate tasemetööde ajad kehtestab haridus- ja teadusminister 2010. aasta 30. septembriks.

§ 44. Kutsekeskharidust omandavate lõpetajate eesti keele riigieksam

Eesti keelest erineva õppekeelega õppegruppides kutsekeskharidust omandavate lõpetajate eesti keele riigieksami tulemus loetakse enne 1. septembrit 2013. a sooritatud riigieksamil rahuldavaks alates 1 hindepallist. [RT I, 23.02.2012, 1- jõust. 26.02.2012]

§ 44¹. Paragrahvi 35 rakendamine

2011. aastal teavitab eksameid korraldav asutus § 35 lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud isikuid eksamite toimumise ajast, kohast ja eksamikorraldusest hiljemalt 20. aprilliks. [RT I, 13.09.2012, 1- jõust. 16.09.2012]

§ 44². Rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeele eksam 2012/2013. õppeaastal

2012/2013. õppeaastal ei pea õpilane sooritama võõrkeele riigieksamit, kui ta sooritab ühe järgmistest, rahvusvaheliselt tunnustatud ja eksameid korraldava asutuse poolt määratud ajal ning kohas toimunud võõrkeele eksamitest:

- 1) *DELF*B1-tase (prantsuse keel);
 - 2) *DELF*B2-tase (prantsuse keel);
 - 3) *Goethe-Zertifikat*B1-tase (saksa keel);
 - 4) *Goethe-Zertifikat*B2-tase (saksa keel);
 - 5) *Тест по русскому языку как иностранному*B1-tase (vene keel);
 - 6) *Тест по русскому языку как иностранному*B2-tase (vene keel).
- [RT I, 19.02.2013, 15- jõust. 22.02.2013]

§ 45. Määruste muutmine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 46. Määruse rakendamine

Määrust rakendatakse 2010. aasta 1. septembrist.

[Lisa 1](#) Protokoll põhikooli lõpueksami kohta

[Lisa 2](#) Protokoll põhikooli/gümnaasiumi koolieksami kohta